

151 . Plosca | Comuna: Bistreț | Județ: Dolj | Punct: Cabana de metal - 1, Cabana de metal - 2 | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 70931.02;70931.03

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Florin Cardoș, Monica Chicideanu, Constantin Ciuculescu, Mihai Constantinescu, Ion Motzoi-Chicideanu, Florin Ridiche, Bogdan Tănăsescu, Raluca Mălancioiu, Marius Dumbrăveanu, Mihaela Amihăieșei, Marius Vintilă Băscianu, Irina Popescu, Alina Șulea

Instituții: Universitatea București, Facultatea de Istorie, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Instituție Nedefinită, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Olteniei, Craiova, Muzeul Județean "Teohari Antonescu", Giurgiu, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Universitatea Craiova, Universitatea Craiova, Universitatea Craiova, Universitatea Craiova

Raport

Situat la est de punctul "Cabana de metal - 1", cel de al doilea punct cercetat arheologic în campania 2002 prezintă o importanță aparte. Încă înaintea începerii săpăturilor în anul 2002, pe plajă se găseau numeroase cioburi provenite din distrugerea unor complexe arheologice, cel mai numeros material fiind reprezentat de cioburile Basarabi. Dar găsirea unor materiale din perioada timpurie a epocii bronzului a determinat începerea unui sondaj în anul 2000, care a fost continuat prin extinderea săpăturii, cu fonduri reduse, în anul 2001. Cu aceste prilejuri au fost surprinse vestigii documentând locuiri din prima epocă a fierului și de la începuturile epocii bronzului. O problemă aparte o ridicau câteva resturi de locuire asociate cu ceramică decorată cu măturica, unele forme trimițând la grupa Verbicioara I-III, ca de altfel și câteva fragmente cu decor tipic de acest gen. Aceste materiale atestau pentru prima dată în context arheologic oarecum clar o locuire anterioară grupei Gârla mare, umplând în acest fel un "gol" în cunoașterea epocii bronzului în zona lacului Bistreț.

În campania 2002 s-a reluat săpătura prin deschiderea secțiunilor S 4-7, care au dus la lărgirea suprafeței de cercetare. Locul în care s-a făcut săpătura este mai puțin ridicat față de luciul de apă, ceea ce a dus la inundarea periodică. Pe de altă parte, în cursul lucrărilor din 1968-1971 și aici terenul a fost "răzuit" în bună măsură cu buldozerele care au împins pământul către sud, pentru ridicarea actualului dig de protecție, astfel că partea superioară, uneori chiar întregul strat de cultură, a fost răzuită. Pe întreaga suprafață cercetată s-au descoperit resturi de chirpici provenind de la locuințe de suprafață distruse, oase de animale și material ceramic destul de numeros. Din punct de vedere stratigrafic situația se prezintă astfel: imediat sub actualul strat vegetal, gros de cca. 0,05 - 0,10 m, se găsește o depunere de culoare cenușie, pătată cu galben, groasă de cca. 0,20 - 0,30 m, în care se găsesc materiale arheologice - cioburi, oase, chirpic, pietre. Sub această depunere apare un sol gălbui, din lut amestecat cu nisip, reprezentând sterilul arheologic. Materialul arheologic documentează:

1 - o locuire hallstattiană timpurie, de tip Vârtope, caracterizată prin străchini cu marginea arcuită spre interior, fragmente de vase bitronconice decorate cu caneluri;

2 - o locuire din epoca bronzului, caracterizată prin fragmente ceramice cu decor incizat tipic Verbicioara și cioburi cu Besenstrich. Acestei locuiri îi aparțin și resturi de chirpic, ars superficial, documentând existența unor locuințe de suprafață. O primă problemă este reprezentată de prezența câtorva cioburi cu decor Vuèedol, al căror context arheologic nu a putut fi precizat. Cunoscut încă din anul

precedent, acest material ceramic reprezintă o noutate pentru sudul Olteniei și nu numai. În același timp constituie unul din principalele obiective ale cercetării viitoare.

Cu totul aparte menționez prezența materialului Basarabi, reprezentat prin cioburi cu decor tipic, provenind de la vase cum sunt cămile, castroanele, vasele mari cu gât pâlnie. Materialele Basarabi sunt deosebit de numeroase pe plajele din jurul punctelor Cabana de metal 1-2, lor adăugându-li-se de-a lungul anilor o fibulă, două vârfuri de lance din fier, 3 pandantive din metal (bronz). Până acum nu a fost descoperit nici un complex clar, căruia să-i poată fi atribuite aceste materiale Basarabi, cu excepția unei gropi păstrată parțial din care în cursul anului 2000 a fost recuperat un vas bitronconic. Este însă de presupus, având în vedere fibula și vârfurile de lance, că în această zona apa lacului a distrus eventual niște morminte.

În cursul săpăturilor au fost descoperite 4 complexe după cum urmează: Cpl 1/002 - o groapă de formă circulară, cu umplutură neagră, descoperită la răzuială la cota -0,30 m, ce cobora până la -0,90 m de la nivelul de săpare. În interior au fost găsite cioburi hallstattiene timpurii - fragmente de strachină cu marginea arcuită spre interior și cu caneluri oblice pe buză, din pastă neagră, cioburi de la vase bitronconice cu caneluri, precum și două torți cu secțiuni triunghiulară, una cu romburi hașurate incizate. Cpl 2/002 - a apărut la răzuială în S 6, la -0,45 m, ca o pată de formă aproximativ ovală. Materialul este reprezentat prin mai multe cioburi, majoritatea atipice, dar dintre care unele permit o încadrare în prima epocă a fierului, dar și un ciob Verbicioara. În colțul de nord-vest al gropii a fost descoperită o carapace de broască țestoasă. Cpl 3/002 - a apărut la răzuială în S 7, la -0,30 m, ca o pată de formă circulară, cu o umplutură neagră cu multe cochilii sfărâmate de scoici. Foarte important este faptul că groapa era suprapusă către nord-vest de Cpl 1/002. Raportul stratigrafic dintre cele două complexe atestă faptul că depunerea arheologică este telescopată, în ea existând cel puțin două nivele de locuire distincte cronologic. Materialul din groapă este în majoritate atipic, dar unele cioburi documentează o locuire din epoca bronzului, ce poate fi atribuită grupei Verbicioara. Cpl 4/002 - a fost surprinsă sub Cpl 1/002, care o tăia. Groapa era vizibilă doar pe profilul desenat al secțiunii care a tăiat Cpl 1-Cpl 3. Din restul păstrat al gropii s-a adunat puțin material ceramic, în general atipic, dar care cel puțin după pastă și unele elemente de formă, poate fi atribuit locuirii din epoca bronzului. Cpl 5/002 - a apărut la -0,60 m, parțial sub profilul de vest în S 7, ca o pată semicirculară. Nivelul de săpare al gropii se situează la baza depunerii cenușii, ceea ce îi asigură o contemporaneitate relativă cu Cpl 3/002. Materialul ceramic este atipic, doar după pasta unor cioburi putându-se aprecia că este vorba de un complex din prima epocă a fierului. În groapă au fost găsite și câteva bucăți de chirpic ars, unele cu urme de pari, de la o locuință incendiată.

Cercetarea din punctul Cabana de metal - 2 a prilejuit identificarea pentru prima dată a unei locuiri din epoca bronzului, anterioară grupei Gârla Mare. După elementele de decor ale materialului ceramic - cești cu torți cu secțiuni triunghiular, motive incizate de genul romburilor hașurate, triunghiurilor hașurate, decorul Besenstrich - permit o încadrare în stilul grupei Verbicioara. Din păcate cunoașterea generală a acestei grupe ceramice este încă deficitară astfel că nu se poate preciza "etapa" Verbicioara căreia îi aparține această locuire. Singura certitudine este dată de faptul că nu au apărut nici în complexe și nici în strat materiale Gârla Mare, ceea ce dovedește indirect o anterioritate față de această din urmă grupă ceramică. Locuirea din epoca bronzului de la Cabana de metal - 2 apare, deocamdată, ca singulară în zona lacului Bistreț și de aceea ca foarte importantă pentru studiul evoluției culturale în epoca bronzului în această zonă. Nivelul de locuire hallstattian se înscrie în rândul descoperirilor deja obișnuite în zona lacului Bistreț, unde vestigiile de tip Vârtop constituie una dintre principalele categorii de materiale.

3. Cercetări de suprafață și verificări:

- Punctul Ferma 3, situat pe malul de sud al lacului, în dreptul gurii Desnățuiului, a fost verificat în prima săptămână, fiind adunate cioburi Gârla Mare, Bistreț-Ișalnița și hallstattiene timpurii. Punctul este inundat actualmente, datorită menținerii nivelului ridicat al apei din lac.

- Punctul Botu puriceanului situat pe malul de sud al lacului, în dreptul extremității estice a satului Plosca, a fost verificat în prima săptămână, fiind adunate cioburi Gârla Mare alături de care s-au mai găsit două fragmente de statuete antropomorfe, un ac din bronz și un tipar din gresie pentru turnat vârfuri de săgeată, cioburi Bistreț-Ișalnița și hallstattiene timpurii

- Grindul Petrișor-Ondină, situat la circa 400 m nord de Dunăre, în dreptul satului Bistrețu Nou/Hoarca,

a fost verificat din nou, adunându-se material din aşezarea Dridu, ale cărei bordeie cu pietrare sunt în continuare spulberate de vânt.

- Grindul Dănilă - punctul Fierăstrău' lui Stan Fudulu , situat la circa 1 km nord de Dunăre, în dreptul satului Bistreţu Vechi, a fost verificat din nou, adunându-se material din aşezarea Dridu, ale cărei bordeie cu pietrare sunt în continuare spulberate de vânt. [Ion Motzoi-Chicideanu]

Informații suplimentare online

[Raportul 2060 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
